

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ(4)**

**1. Διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο
Πλάτων, Πρωταγόρας 322Α-323Α.**

[...] Οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς ἄνθρωποι ὄκουν σποράδην, πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν· ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῆ αὐτῶν ἀσθενέστεροι εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφὴν ἰκανὴ βοηθὸς ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής —πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὐπω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική— ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντες πόλεις· ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο. Ζεὺς οὖν δεῖσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν, Ἐρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν' εἶεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί. Ἐρωτᾷ οὖν Ἐρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις· “Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας νείμω; Νενέμηνται δὲ ὧδε· εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἰκανὸς ἰδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί· καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντα νείμω;” “Ἐπὶ πάντα,” ἔφη ὁ Ζεὺς, “καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων τεχνῶν· καὶ νόμον γε θεὸς παρ' ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.” Οὕτω δὴ, ὦ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἱ τε ἄλλοι καὶ Ἀθηναῖοι, ὅταν μὲν περὶ ἀρετῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς δημιουργικῆς, ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλής, καὶ ἐάν τις ἐκτὸς ὧν τῶν ὀλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ φῆς —εἰκότως, ὡς ἐγὼ φημι— ὅταν δὲ εἰς συμβουλήν πολιτικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἦν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ἰέναι καὶ σωφροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ προσῆκον ταύτης γε μετέχειν τῆς ἀρετῆς ἢ μὴ εἶναι πόλεις.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- A.** Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το απόσπασμα: «Ἐπὶ πάντα... εἶναι πόλεις».
Μονάδες 10
- B1.** Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των εννοιών «αἰδώς» και «δίκη» (μονάδες 4) και να σχολιάσετε το ρόλο τους στην εξέλιξη του πολιτισμού, σύμφωνα με το μύθο (μονάδες 6).
Μονάδες 10
- B2.** Να εντοπίσετε, με συγκεκριμένη αναφορά στο κείμενο (αρχή – τέλος του χωρίου), το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει ο Πρωταγόρας (μονάδες 4) και να σχολιάσετε την άποψή του για την πολιτική αρετή (μονάδες 6).
Μονάδες 10
- B3.** Με βάση το χωρίο του πρωτότυπου κειμένου «Ἐπὶ πάντα... νόσον πόλεως» και το **μεταφρασμένο απόσπασμα** που ακολουθεί, να συγκρίνετε την τιμωρία που προτείνει ο Δίας με αυτήν που επιβάλλει η πόλη στους παραβάτες των νόμων.

Πλάτων, Πρωταγόρας 324D-326E.

[...] Και όταν πια φύγουν αυτοί [δηλ. οι νέοι άνδρες] από τους δασκάλους, η πόλη, με τη σειρά της, τους αναγκάζει να μάθουν τους νόμους και να ζουν σύμφωνα με αυτούς, ώστε να μην ενεργούν από μόνοι τους και όπως νομίζουν οι ίδιοι [...]. Έτσι, και η πόλη, υπογραμμίζοντας τους νόμους, αυτά τα επινοήματα των καλών, *παλαιῶν νομοθετῶν*, αναγκάζει και όσους ασκούν ένα αξίωμα και όσους άρχονται να συμμορφώνονται με αυτούς. Εκείνος δε ο οποίος τους παραβαίνει, υφίσταται κυρώσεις και οι κυρώσεις αυτές ονομάζονται, και σε σας εδώ [δηλ. στην Αθήνα] και σε πολλά άλλα μέρη, *εὐθύνες*, λες και η δικαιοσύνη ξαναβάζει [τον παραβάτη] στην ευθεία [...].

Μονάδες 10

- B4.** Ποιοι ήταν οι **πολιτικοί λόγοι** της δίωξης του Σωκράτη;
Μονάδες 10
- B5.** Να γράψετε δύο σύνθετα ομόρριζα (ένα ουσιαστικό και ένα επίθετο) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
ῥῆκουν, σκεδαννύμενοι, θῶ, γένοιντο, νόμον.
Μονάδες 10

2. Αδίδακτο κείμενο Ισοκράτης, Ευαγόρας 71

Τί γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαιμονίας, ὃς τοιούτων μὲν προγόνων ἔτυχεν, οἴων οὐδεὶς ἄλλος, πλὴν εἴ τις ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνω γέγονεν, τοσοῦτον δὲ καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἄλλων

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

διήνεγκεν ὥστε μὴ μόνον Σαλαμῖνος ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀσίας ἀπάσης ἄξιός εἶναι τυραννεῖν, κάλλιστα δὲ κτησάμενος τὴν βασιλείαν ἐν ταύτῃ τὸν βίον διετέλεσε, θνητὸς δὲ γενόμενος ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτοῦ μνήμην κατέλιπε, τοσοῦτον δ' ἐβίω χρόνον ὥστε μήτε τοῦ γήρως ἄμοιρος γενέσθαι μήτε τῶν νόσων μετασχεῖν τῶν διὰ ταύτην τὴν ἡλικίαν γιγνομένων.

Γ1. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το παραπάνω κείμενο.
Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε τον ζητούμενο τύπο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἀπέλιπεν:	το απαρέμφατο του παρακειμένου στην ίδια φωνή
τοιούτων:	την αιτιατική του πληθυντικού στο θηλυκό γένος
προγόνων:	την κλητική του ενικού
οὐδείς:	τη δοτική του πληθυντικού στο ίδιο γένος
διήνεγκεν:	το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
ἀπάσης:	την ονομαστική του πληθυντικού στο ίδιο γένος
κάλλιστα:	τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό
κτησάμενος:	το β' ενικό πρόσωπο στην προστακτική του ενεστώτα
γήρως:	την αιτιατική του ενικού
μετασχεῖν:	το β' ενικό πρόσωπο στην προστακτική του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή.

Μονάδες 10

Γ3.α) Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων του κειμένου: **εὐδαιμονίας, προγόνων, τυραννεῖν, κτησάμενος, τοσοῦτον, ἄμοιρος, γιγνομένων** (μονάδες 7).

β) «ὥστε μὴ μόνον...τυραννεῖν»: Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση ως προς το εἶδος της, την εκφορά της και το συντακτικό της ρόλο (μονάδες 3).

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**